

Economisch Uitvoeringsprogramma

2023-2024

Zaaknummer: 2023-023113

gemeente **Overbetuwe**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Participatie	3
Strategische inbedding in de omgevingsvisie	3
Budget	4
Evaluatie en actualisatie	4
Leeswijzer	4
Speerpunt 1 Ondernemersvriendelijke gemeente	5
1.1 Contact met gemeente Overbetuwe	5
1.2 Dienstverlenende organisatie	6
1.3 Versterken lokale inkoop	9
1.4 Omgevingswet	9
Speerpunt 2 Samenwerking	11
2.1 Regionale samenwerking	11
2.2 Lokale samenwerking	12
2.3 Maatschappelijke opgaven	13
2.3.1. Duurzaamheid	13
2.3.2. Arbeidsmarkt, onderwijs en het bedrijfsleven	14
2.4 Communicatie	15
Speerpunt 3: Sterke en vitale werklocaties	16
3.1 Bedrijventerreinen	16
3.2 Buitengebied	20
3.3 Winkelgebieden/centra	21

Inleiding

Dit Economisch Uitvoeringsprogramma is een tactisch en operationeel document. Het bevat actie-gerichte en concrete activiteiten en projecten. En is gebaseerd op doelstellingen die wij samen met ondernemend Overbetuwe hebben opgesteld maar ook op de Omgevingsvisie Overbetuwe 2040 die in 2019 is vastgesteld.

Wij willen kunnen inspringen op urgente zaken die het ondernemersklimaat en het ondernemerschap in Overbetuwe kunnen versterken. Daarom is dit geen vastliggend programma. Het geeft aan welke doelen we willen behalen, waarbij we steeds kunnen inspelen op de actualiteit.

Participatie

Om tot een goed Economisch Uitvoeringsprogramma te komen, staat de samenwerking met ondernemers voorop. De economie wordt gedragen door de ondernemers, zij staan aan de lat om te zorgen voor economische groei (toegevoegde waarde, werkgelegenheid). De gemeente heeft hier een faciliterende rol in en creëert de randvoorwaarden. Ondernemers zijn daarom nauw betrokken bij het opstellen van dit programma. Dit is op basis van jarenlang contact en een goede samenwerking tussen ondernemers en gemeente.

Ook de uitvoering van dit programma gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met de ondernemers. Voor het opstellen van eerdere economische uitvoeringsprogramma's hebben onder andere ondernemersbijeenkomsten plaatsgevonden. Bij ieder project of activiteit hebben de gemeente en de ondernemers een andere rol. Dit betekent steeds wisselende verantwoordelijkheden met een gezamenlijke doelstelling: het verbeteren van het ondernemersklimaat in Overbetuwe.

Strategische inbedding in de omgevingsvisie

“...Een integrale en toekomstbestendige koers voor onze leefomgeving in Overbetuwe. Een inspirerende visie die uitdaagt om - binnen de geschetste koers - initiatieven te nemen en deze te realiseren. Dat zijn de doelen van deze Omgevingsvisie. Geschreven voor en door inwoners, verenigingen, organisaties, ondernemers/bedrijven en onszelf...”

In 2019 is Omgevingsvisie Overbetuwe 2040 vastgesteld. De Omgevingsvisie is een ruimtelijk economisch document, waarin de gemeente Overbetuwe haar richtinggevende plannen voor de komende jaren vastlegt. Hierbij gaat het ook om economische vraagstukken en ambities. Bijvoorbeeld de vraag of en waar de uitbreidingslocaties van bedrijventerreinen een plek vinden, waar en in welke vorm perifere detailhandel zich mag ontwikkelen of hoe en waar de lokale detailhandel zich kan ontwikkelen. De Omgevingsvisie wordt in 2023-2024 geactualiseerd. De participatie voor een nieuw Economisch Uitvoeringsprogramma loopt zoveel mogelijk samen met het traject voor de actualisatie van de Omgevingsvisie.

Er is dus niet gekozen voor aparte lokale visies (detailhandel of bedrijventerreinen), maar voor een opname hiervan in de Omgevingsvisie. Dit biedt het voordeel dat we ontwikkelingen (zoals infrastructurele, landschappelijke, etc.) in samenhang benaderen.

Dit vormt het kader waarbinnen we initiatieven van ondernemers en inwoners toetsen. Het Economisch Uitvoeringsprogramma blijft een dynamisch document dat periodiek wordt bijgesteld, mede aan de hand van deze Omgevingsvisie. De inbedding van de Omgevingswet zal veel invloed hebben op ondernemers.

Budget

Voor het Economisch Uitvoeringsprogramma is jaarlijks een structureel bedrag van € 100.000,- beschikbaar. Het gaat grotendeels om jaarlijks terugkerende én deels om nieuwe uitgaven. Uitgaven gaan in overleg met de portefeuillehouder economie. Voor sommige projecten is een apart budget beschikbaar. Dat staat genoemd bij de betreffende projecten. Jaarlijks wordt er in afstemming met de portefeuillehouder economische zaken een begroting opgesteld.

Evaluatie en actualisatie

Het Economisch Uitvoeringsprogramma is een dynamisch document, zodat het aansluit bij veranderingen van behoeften van ondernemers. In 2024 komt er een nieuw Economisch Uitvoeringsprogramma. Belangrijke input hiervoor is onder andere het programma duurzaamheid, de actualisatie van de Omgevingsvisie en de toekomstverkenning agrarische sector. Het Economisch Uitvoeringsprogramma 2023-2024 is enkel de verlening van het Economisch Uitvoeringsprogramma 2021-2022.

Leeswijzer

Het Economisch Uitvoeringsprogramma heeft drie speerpunten:

1. Ondernemersvriendelijke gemeente
2. Samenwerking
3. Sterke en vitale werklocaties

Per hoofdstuk vindt u de acties voor het betreffende speerpunt.

Speerpunt 1 Ondernemersvriendelijke gemeente

Om te zorgen dat ondernemers en bedrijven in Overbetuwe zich zo goed mogelijk richten op hun ondernemerschap, zetten wij in op een zo ondernemersvriendelijk mogelijke dienstverlening. Dit moet breed gedragen worden door de hele organisatie.

Dit speerpunt gaat in op de dienstverlening, projecten en activiteiten waarop de gemeente Overbetuwe inzet om deze doelstelling te bereiken. Hierbij staan de volgende punten centraal:

- 1.1 Contact met gemeente Overbetuwe
- 1.2 Dienstverlenende organisatie
- 1.3 Lokale inkoop
- 1.4 Omgevingswet

1.1 Contact met gemeente Overbetuwe

Een snelle en directe dienstverlening begint bij het juiste aanspreekpunt. De Accountmanager Bedrijven (oftewel de bedrijfscontactfunctionaris of ondernemersambassadeur) is het centrale aanspreekpunt voor ondernemers en bedrijven. Zowel voor Overbetuwse ondernemers als voor ondernemers die een bedrijf willen starten of vestigen in de gemeente. Ondernemers kunnen bij de accountmanager terecht met al hun ondernemersvragen, bijvoorbeeld over bedrijfshuisvesting, vergunningen, economisch beleid en bestemmingsplaninformatie. De accountmanager fungeert als een wegwijzer voor starters, doorstromers en nieuwkomers op de Overbetuwse bedrijvenmarkt. De accountmanager kent de procedures, weet de juiste contactpersonen te bereiken en beschikt over de informatie die van belang is voor ondernemers.

In de volgende tabel staan de belangrijkste acties en doelstellingen hoe de functie van de Accountmanager Bedrijven wordt ingericht.

Doelstellingen	Acties
Optimale zichtbaarheid en vindbaarheid voor (potentiële) Overbetuwse ondernemers, verhogen zichtbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijvenloket (speciaal loket voor ondernemersvragen) • Website www.overbetuwe.nl/ondernemers • Aanwezig op bijeenkomsten ondernemersnetwerken • Digitale ondernemersnieuwsbrief • Artikelen in nieuwsbrieven van ondernemersnetwerken • Inzet social media
Proactief accountmanagement	<ul style="list-style-type: none"> • Structureel beheer van 20 grootste werkgevers • Bezoeken/contact van 200 Overbetuwse bedrijven per jaar > proactief bezoeken van bedrijven in Overbetuwe • Bedrijfsbezoeken op verzoek van bedrijven • Organisatie bedrijfsbezoeken college van B&W/raad • Ondernemersontbijten/lunch portefeuillehouder Economische Zaken en Accountmanager bedrijven • Koppelen van ondernemers aan de verschillende portefeuilles van het college van B&W • Regelmatig bezoek aan vastgoedbeheerders / projectontwikkelaars / (lokale) makelaars • Actief ophalen van informatie bij Overbetuwse ondernemers om te horen wat er leeft en speelt. Ondernemers "voeden" ons economisch beleid. Ondernemers weten wat nodig is om een goed ondernemersklimaat te realiseren en/of behouden.

Het belang van het bedrijfsleven en het ondernemerschap positioneren binnen de gemeentelijke organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijk dat de ondernemersvragen en -verzoeken die gericht zijn aan het Bedrijvenloket, Accountmanager Bedrijven en college op de juiste plek in de organisatie worden behandeld en beantwoord (ondernemersvriendelijke dienstverlening) • Uitdragen van het belang van ondernemerschap in de werkorganisatie (doorzettingskracht) • Projecten en bijeenkomsten om lokale inkoop te verbeteren
Signaleren van kansen en problemen op bedrijventerreinen, dorpskernen en buitengebied	<ul style="list-style-type: none"> • Regelmatig overleg met vertegenwoordigers van ondernemersnetwerken/-verenigingen • Zorgen dat de signalen/vragen uit deze overleggen op de juiste plek in de organisatie worden behandeld, opgepakt en beantwoord (zowel concrete acties als beleidsmatige vragen)
Kansen voor ondernemers helpen benutten	<ul style="list-style-type: none"> • Aanwezig bij en deelnemer van ondernemersbijeenkomsten • Vragen en behoeften van lokale ondernemers verbinden met kennis en ervaring bij Overbetuwse bedrijven (verbinden van het lokale bedrijfsleven) • Vragen en behoeften van collectieven van ondernemers verbinden met kennis en ervaring bij Overbetuwse bedrijven (interne netwerken ontstaan, business-to-business versterken) • Samen met lokale ondernemers (lokale) kansen benutten, elkaar versterken en blijven verbinden waar nodig en/of mogelijk • Goede initiatieven binnen deze gemeente samen met initiatiefnemers helpen mogelijk maken
Ondersteuning startende bedrijven	<p>Jaarlijks telt Overbetuwe veel nieuwe bedrijven. Dit zijn startende bedrijven, verplaatsers van buiten Overbetuwe en nieuwe nevenvestigingen. Wij bieden ondersteuning aan ondernemers:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Advies van de Accountmanager Bedrijven, • Aanwezig bij initiatieven voor startende ondernemers • Voorlichting en doorverwijzing via de website

1.2 Dienstverlenende organisatie

“Wij willen dat Overbetuwe één van de Ondernemersvriendelijkste gemeenten van Nederland is.”

Voor die uitdaging maakt de gemeente Overbetuwe zich ook de komende jaren hard.

Onderzoek MKB vriendelijke gemeente

In 2012 waren wij de MKB-vriendelijkste gemeente van Gelderland en haalden we landelijk zelfs de 4e plaats! In 2020 scoorden we een 7,3, dezelfde score als in 2016 en 2018. In tabel 1 staan de resultaten hoe gemeente Overbetuwe scoort op ondernemersvriendelijkheid.

Tabel 1: Resultaten MKB vriendelijke gemeente

Indicator	2013	2016	2018	2020
Digitale bereikbaarheid*	-	-	7,7	7,7
Telefonische bereikbaarheid*	-	-	7,4	7,4
Klantgerichtheid*	-	-	7,3	6,7 ↓
Deskundigheid	6,5	7,1	7,2	7,2
Snelheid van betalen	6,5	7,3	7,1	7,4 ↑
Betrouwbaarheid	6,8	7,1	7,1	7,1
Het nemen van initiatieven*	-	-	7,1	6,4 ↓
Begrip voor ondernemers	6,6	7,0	7,1	6,6 ↓
Afstemming en overleg met ondernemers*	-	-	6,9	6,5 ↓
Snelheid van dienstverlening ¹	6,1	6,8	6,8	6,6 ↓
Vergunningverlening	6,4	6,6	6,7	6,4 ↓
Kans op aanbesteden voor het regionale MKB*	-	-	6,6	
Dienstverlening rondom coronacrisis				6,1
Eindscore	7,1	7,3	7,3	7,3
Positie in Gelderland	6^e	3^e	4^e	8²
Positie landelijk	25^e	8^e	22^e	43^e

* Nieuwe indicatoren in het onderzoek in 2018
Bron: Onderzoek MKB Nederland

Op de beoordeling van de prijs-kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten scoort Overbetuwe in 2020 een 7,0. In 2018 scoorde de gemeente Overbetuwe ook een 7,0 en was de gemiddelde score van alle gemeenten in Nederland een 6,2. Overbetuwe is een gemeente met lage lasten dit lijkt uit de lokale lastenmeter. In 2023 voert MKB Nederland dit onderzoek niet meer uit landelijk uit.

Aanbevelingen MKB Nederland

De beoordeling van het ondernemersklimaat is nagenoeg stabiel te noemen in de gemeente Overbetuwe. Dit laat zien dat de gemeente goed op weg is met haar dienstverlening richting ondernemers. Het is uiteraard van belang om als gemeente te blijven investeren in maatregelen die een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente aan haar ondernemers. Het onderzoek brengt enkele punten aan het licht die de gemeente zou kunnen verbeteren om de goede lijn door te trekken:

- Intensiveer bedrijfsbezoeken en deelname aan ondernemers- en netwerkbijeenkomsten.
- De KIOSK-functie.

Verbetering ondernemersvriendelijkheid

Ondernemers zijn 'redelijk' positief over de dienstverlening van gemeente Overbetuwe maar er zijn duidelijke aandachts- en verbeterpunten. Om nog beter aan te kunnen sluiten bij de behoeften van ondernemers, moet er meer begrip en aandacht hiervoor komen. Ondernemers geven aan dat dit op het moment nog onvoldoende aanwezig is bij een deel van de medewerkers van de gemeente.

¹ In 2013 en 2015 was het de indicator snelheid van werken.

Vanuit ondernemers zijn er nog teveel kritische opmerkingen over hoe de werkorganisatie reageert op plannen, ideeën en signalen van ondernemers. Dit betekent voor de gemeente Overbetuwe en haar medewerkers extra aandacht hebben voor:

- Begrip voor het ondernemerschap;
- Begrip voor het belang van ondernemerschap voor onze gemeente en haar inwoners (o.a. werkgelegenheid);
- Het meedenken met ondernemers over wat wel en niet kan (proactieve werkhouding, nee is ook een antwoord). Durven te denken buiten eigen kaders en maatwerk leveren;
- Helder en tijdig communiceren over procedure en planning.

Hieruit blijkt dat ondernemersvriendelijke dienstverlening vooral draait om communicatie en dienstverlening. Hoe gaat de gemeente het gesprek aan met de ondernemer en hoe gaat de gemeente zich hierin verbeteren. Dit betekent dat dingen die niet goed gaan benoemd worden. Daarnaast willen wij ondernemers uitdagen om de successen te vieren en uit te dragen.

Het worden en blijven van de ondernemersvriendelijke gemeente wordt niet alleen gedragen door de Accountmanager Bedrijven en cluster Economische Zaken. Dit is een verantwoordelijkheid voor de hele organisatie (college, directie en de medewerkers).

Communicatie

Hieruit blijkt hoe belangrijk het voor ondernemers is dat zij actief worden geholpen met hun verzoeken en vragen. Dit vraagt van de totale organisatie een ondernemersvriendelijke dienstverlening. Daarom hebben we constant aandacht voor ondernemersvriendelijke dienstverlening, zowel intern als extern. De externe communicatie van de Accountmanager Bedrijven is van essentieel belang. Hij zorgt dat hij zichtbaar en vindbaar is, onder andere door actief te zijn in ondernemersnetwerken.

Uitbestede dienstverlening

Een deel van de dienstverlening van de gemeente Overbetuwe is uitbesteed aan:

- Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Dit is een uitvoeringsorganisatie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en bouw en milieu. De ODRA voert de taken uit voor gemeenten in de regio Arnhem en provincie Gelderland. Ze maakt deel uit van het stelsel van de Gelderse Omgevingsdiensten. BRZO-bedrijven uit Overbetuwe hebben indirect te maken met de Omgevingsdienst Regio Nijmegen.
- Het Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland (WSP) is hét servicepunt voor werkgevers met personeelsvragen. Zij helpen ondernemers uit de regio Midden Gelderland kosteloos bij de invulling van vacatures. Ook adviseren zij over sociaal ondernemen. Vanuit deze doelstelling helpt het WSP mensen vanuit een uitkering aan het werk.

Doelstellingen en acties

Doelstellingen	Acties
Ondernemersvriendelijke dienstverlening in de gehele organisatie	<p>Jaarplan om de ondernemersvriendelijke dienstverlening te verbeteren. Dit wordt jaarlijks afgestemd met de wethouder economische zaken. In de jaarplanning nemen we onder andere de volgende acties op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergroten externe en interne bekendheid accountmanager • Participatie/interactiewijzer met ondernemers/bedrijfsleven • Zichtbaar maken welke acties er gebeuren met ondernemers • Altijd contact opnemen met ondernemers als het niet regulier vergund wordt • Opzetten database goede en slechte voorbeelden • Warm doorverbinden naar Bedrijvenloket en Omgevingsloket

Profileren van alle activiteiten waarop de gemeente Overbetuwe inzet voor ondernemers	Publicaties over projecten en activiteiten (wat doet de gemeente allemaal voor de goede dienstverlening voor ondernemers)
---	---

1.3 Versterken lokale inkoop

Ondernemers uit Overbetuwe hebben de afgelopen jaren aangegeven dat zij het belangrijk vinden dat de gemeente Overbetuwe zo veel mogelijk aan lokale inkoop doet. Hier is intern sterk op ingezet waarbij de volgende activiteiten centraal de volgende punten stonden:

- Ondernemers informeren over gemeentelijk inkoopproces;
- Vergroten wederzijdse kennismaking tussen bedrijven en inkopers van de gemeente en bedrijven onderling;
- Netwerkbijeenkomst kennismaking tussen bedrijven en gemeenteambtenaren en bedrijven onderling;
- Kerstmarkt voor medewerkers van de gemeente met Overbetuwse winkeliers/ondernemers zodat medewerkers hun eigen kerstpakket bij lokale bedrijven kunnen kiezen;
- Communicatiecampagne voor het versterken van koop lokaal.

Deze activiteiten zetten we door en waar mogelijk breiden we deze uit.

Doelstellingen en acties

Doelstellingen	Acties
Vergroten bekendheid lokale inkoop in de gemeentelijke organisatie en bij ondernemend Overbetuwe	<p>Opstellen jaarplanning lokale inkoop. In de jaarplanning nemen we onder andere de volgende activiteiten op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definiëren van het begrip en het belang van lokaal inkopen en communiceer dit altijd bij uitingen over lokale inkoop • Voer intern en extern gericht campagne om de lokale inkoop te versterken. • Keuze maken op welke wijze successen, oproepen vanuit de gemeentelijke organisatie plaatsen en vergroten kennismaking tussen bedrijven onderling kan worden vergroot. • Actief communiceren (campagne) over lokale inkoop. • Organisatie van de bijeenkomsten over lokale inkoop in samenwerking met ondernemersnetwerken met als doel verbeteren wederzijdse kennismaking tussen bedrijven en inkopers van de gemeente en bedrijven onderling

1.4 Omgevingswet

Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet verandert het ruimtelijke speelveld aanzienlijk, omdat de huidige wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water worden gebundeld in één wet. Hiermee wil de Rijksoverheid de regels voor de fysieke leefomgeving vereenvoudigen en samenvoegen. Voor overheidsorganen, projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties en het bedrijfsleven is het belangrijk om inzicht te krijgen in de gevolgen en kansen die deze wetswijziging met zich brengt. De Omgevingswet heeft impact voor o.a. (vastgoed)bedrijven en overheidsinstellingen. De nieuwe wet biedt veel voordelen, zoals: meer draagvlak, minder onderzoekslasten en tijd- en kostenbesparing. Echter zijn er ook nog veel onzekerheden.

Ondernemers worden betrokken bij het traject van de invoering van de Omgevingswet in Overbetuwe. Een voorbeeld hiervan was de participatie bij het opstellen van de Omgevingsvisie Overbetuwe 2040. Deze is opgesteld in de geest van de Omgevingswet.

Doelstellingen en acties

Doelstellingen	Acties
Vergroten kennis over de omgevingswet bij het Overbetuwse bedrijfsleven	<ul style="list-style-type: none"> • Presentaties over de Omgevingswet op overleggen met belangenorganisaties en ondernemersverenigingen • Informatie over de Omgevingswet specifiek voor ondernemers in de digitale nieuwsbrief van het Bedrijvenloket • Verhogen participatie bij trajecten van de Omgevingswet (op welke wijze kunnen ondernemers bij dit traject worden betrokken)

Speerpunt 2 Samenwerking

De strategische beleidsafwegingen zijn/worden voornamelijk gemaakt in de Omgevingsvisie (zie inleiding). Belangrijk is om stil te staan bij de veranderende tijd waar wij in leven en de nieuwe rol van de lokale overheid, waarbij samenwerking essentieel is. Trends, tendensen en ontwikkelingen krijgen in de Omgevingsvisie dan ook een plek.

In dit Economisch Uitvoeringsprogramma staan de projecten, acties en netwerken centraal om te komen tot een sterk vestigingsklimaat. Overbetuwe werkt al jarenlang nauw samen met ondernemers.

In speerpunt 'samenwerking' staan de volgende punten centraal:

- 2.1 Regionale samenwerking
- 2.2 Lokale samenwerking
- 2.3 Maatschappelijke opgaven
- 2.4 Communicatie

2.1 Regionale samenwerking

In 2022 heeft Overbetuwe ruim 5.200 vestigingen en 24.630 banen blijkt uit de jaarlijkse economische rapportage. In 2022 was er een groei van ruim 2.500 banen (ruim 12%) in Overbetuwe. De groei van de werkgelegenheid in Overbetuwe ligt boven het gemiddelde in de regio en de provincie Gelderland. Overbetuwe is trots op haar regionale positie en op haar bedrijfsleven. Deze positie willen wij behouden en versterken. Daarom zetten we ons in om een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat te realiseren voor alle ondernemers in Overbetuwe. Dat doen we samen met organisaties/partners op verschillende geografische schaalniveaus. Hieronder staan de belangrijkste samenwerkingspartners. Uiteraard is het mogelijk dat er in de periode 2023-2024 nieuwe samenwerkingsverbanden komen en huidige samenwerkingsverbanden verdwijnen.

Overbetuwe vindt het erg belangrijk om Overbetuwse ondernemers te verbinden aan de (boven) regionale kansen en zet hier sterk op in. Dit betekent dat de Accountmanager Bedrijven weet welke mogelijkheden deze netwerken bieden voor Overbetuwse bedrijven.

Groene metropoolregio Arnhem Nijmegen

Overbetuwe is onderdeel van de Groene Metropool Arnhem-Nijmegen en heeft hierin, vanwege de centrale ligging, een verbindende functie. Deze verbindende rol is enerzijds geografisch ingegeven. Anderzijds ziet Overbetuwe voor zichzelf ook een verbindende functie bij de versterking van de intergemeentelijke relaties. Overbetuwe is op velerlei gebied, uitgegroeid tot de 1e regiogemeente naast de steden Arnhem en Nijmegen. Dit maakt ons een serieuze samenwerkingspartner, die professioneel en omvangrijk genoeg is om een belangrijke bijdrage hierin te leveren.

Om samen slagvaardiger kansen te kunnen pakken, om aantrekkelijker te zijn voor inwoners en bedrijven, is de regio efficiënter en transparanter georganiseerd. Meer integraal wordt er gewerkt aan realisatie van opgaven die passen bij de focus van de Groene Metropoolregio.

De regionale economische ambities hebben een plek in de opgave Productieve regio. Doel van de Productieve regio is: *De ambitie van de opgave Productieve regio is het aanjagen van de economie en forse banengroei mét verbetering van leefbaarheid. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zet op de korte termijn krachtig in op het ondersteunen van het bedrijfsleven voor herstel na de coronacrisis.*

Voor de productieve regio worden vijf speerpunten uitgewerkt:

- Ontwikkeling van (inter)nationale clusters
- Vestigingskwaliteit van werklocaties
- Human Capital - onderwijs en arbeidsmarkt
- Ondernemerschap in het MKB
- Versterking van duurzame logistiek

Binnen andere opgaven zoals de Ontspannen en Circulaire regio zijn ook projecten voor en met het bedrijfsleven.

Onderdeel van de regionale samenwerking is [The Economic Board](#). Dit is een triplehelix-samenwerking tussen overheid, kennisinstellingen en het bedrijfsleven in de regio Arnhem-Nijmegen met Wageningen. Als innovatiemotor stimuleren en verbinden zij bedrijvigheid en innovaties in de topsectoren Food, Health en Energy en de crossovers daartussen. Zij communiceren over het bijzondere potentieel van de regio en verbinden partijen met elkaar. De gemeente Overbetuwe heeft zich sterk ingezet voor de oprichting van The Economic Board.

Provincie Gelderland

De provincie Gelderland werkt samen met de gemeenten aan de rode loper voor het bedrijfsleven met als doel het vestigingsklimaat in Gelderland verbeteren. Provincie Gelderland wil bedrijven die willen uitbreiden of zich in de regio willen vestigen sneller duidelijkheid geven over wat er wel en niet kan.

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (gevestigd in Elst) werkt samen met 20 gemeenten en 700 ondernemers om meer bezoekers te genereren die langer blijven, meer besteden en tot herhalingsbezoek overgaan, om zo het toeristisch marktaandeel in deze regio te vergroten.

Logistiek Valley regio Nijmegen

In Overbetuwe zijn veel logistieke bedrijven. Overbetuwe is participant in Logistiek Valley regio Nijmegen (voorheen Logistiek Expertise Centrum (LEC) Regio Nijmegen). Het doel is het genereren van meer logistieke activiteiten en het vergroten van de individuele en de regionale concurrentiekracht.

Euregio Rijn-Waal

Overbetuwe is al jarenlang lid van de Euregio Rijn-Waal. De Euregio zet zich in om Duits-Nederlandse grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren. De kansen voor Euregionale samenwerking, ook die voor Overbetuwse ondernemers, worden onder de aandacht gebracht.

2.2 Lokale samenwerking

De gemeente Overbetuwe werkt veel samen met Overbetuwse ondernemerscollectieven. Overbetuwe kent veel betrokken ondernemers die zich inzetten om het ondernemingsklimaat in Overbetuwe te versterken en ondernemers met elkaar te verbinden. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Verschillende [bestuurlijke overleggen](#) met winkeliersverenigingen, ondernemersverenigingen, vertegenwoordigers van bedrijventerreinen en lokale afdelingen van LTO Noord, Koninklijke Horeca Nederland en Bouwend Nederland.
- [Betuwe Onderneemt Beter](#) wordt sinds 2014 met veel succes georganiseerd. De gemeente Overbetuwe is partner en betrokken bij de organisatie van het evenement.

2.3 Maatschappelijke opgaven

Wij realiseren ons dat de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, organisaties, instellingen en bedrijven steeds een verschillende rol vereist van ons. De veranderingen in de samenleving maken dat de overheid niet langer altijd de regie nemende partij kan of wil zijn. Wij stimuleren en ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving van harte. Waar nodig lopen wij echter niet weg voor onze verantwoordelijkheid om goede initiatieven te ondersteunen. Wij ondersteunen initiatieven van collectieve ondernemers die het algemeen belang versterken. De gemeente Overbetuwe, en haar medewerkers, zijn zelfbewust en coöperatief. Ze helpen en ondersteunen inwoners, organisaties, instellingen en bedrijven en voeren daarmee taken uit die de inwoners aan de gemeente hebben toevertrouwd. Twee strategische maatschappelijke opgaven die het bedrijfsleven raken zijn:

- Duurzaamheid en het bedrijfsleven;
- Arbeidsmarkt, onderwijs en het bedrijfsleven;

2.3.1. Duurzaamheid

De samenleving is de drijvende kracht bij het verduurzamen van de gemeente. De gemeentelijke organisatie wil daarbij het goede voorbeeld geven, maar het echte succes wordt gemaakt door onze bedrijven en inwoners. Een toekomstbestendige gemeente met een balans tussen people, planet en profit is hierbij het uitgangspunt. Hoe wij hier met de samenleving en dus met het bedrijfsleven willen komen, staat beschreven in de 'Routekaart Duurzaam Overbetuwe'. In 2023 wordt dit geactualiseerd in het programma duurzaamheid. Doel is om uiterlijk - in lijn met nationaal en provinciaal beleid - in 2050 energieneutraal te zijn. In de Routekaart Duurzaamheid wordt ook opgenomen wat de doelstellingen en ambities zijn. In het Economische Uitvoeringsprogramma zal de vertaling worden gemaakt in acties met en voor de verduurzaming van het Overbetuwse bedrijfsleven.

Duurzaamheid in de regio

In de regio is veel inzet op het vraagstuk duurzaamheid en circulaire economie. Dit blijkt onder andere uit: "...De regio Arnhem – Nijmegen is uitgeroepen tot de beste circulaire regio van Nederland..." en de ambitie van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen met Foodvalley die zich wil onderscheiden als dé circulaire topregio in 2050. Regionale projecten en activiteiten zijn geborgd binnen de circulaire regio van de Groene Metropoolregio.

Acties in het Economisch Uitvoeringsprogramma

In dit programma wordt uitgegaan van de volgende doelen:

- Verhogen bewustwording en mogelijkheden van duurzaam en circulair ondernemen bij het bedrijfsleven vergroten (bedrijfsleven breed)
- Afspraken maken over energiebesparing bij bedrijven met informatieplicht (bedrijven die moeten)
- Ondersteuning van (collectieve) bedrijven met duurzaamheidsambities/-plannen (bedrijven die willen)

Dit is uitgewerkt in acties voor 2023-2024 in onderstaande tabel:

Acties duurzaamheid	Wat draagt het bij aan de ambitie van Overbetuwe	Rol overheid	Doelgroep bedrijfsleven
Publicaties van goede voorbeelden vanuit het bedrijfsleven op het gebied van energiebesparing, energieopwekking, circulaire economie delen met het Overbetuwse bedrijfsleven via de gemeentelijke website, nieuwsbrief, gemeentenieuws etc.	Verhoogt de bewustwording van de kansen om de bedrijfsvoering te verduurzamen bij het Overbetuwse bedrijfsleven.	Informereren	Bedrijfsleven breed
Inzichtelijk maken voor het Overbetuwse bedrijfsleven: <ul style="list-style-type: none"> Subsidiemogelijkheden om te verduurzamen Landelijk, provinciale en regionale netwerken die kunnen ondersteunen bij het verduurzamen Publiceren op de website, het Zakelijk Energieloket Overbetuwe, nieuwsbrief en verspreiden via de accountmanager bedrijven.	Verhoogt de bewustwording van de kansen om de bedrijfsvoering te verduurzamen bij het Overbetuwse bedrijfsleven	Informereren	Bedrijfsleven breed
Bedrijven met informatieplicht voor energiebesparing/-maatregelen bezoeken en afspraken over de verplichte energiebesparing (i.r.t. controle en handhaving door de omgevingsdiensten).	Door de monitoring wordt in beeld gebracht hoeveel energie bespaard is bij hoeveel bedrijven.	Reguleren/handhaven	Bedrijven die volgens de wet energie moeten besparen
Ondersteuning van bedrijven/bedrijfscollectieven met duurzaamheidsambities/-plannen: <ul style="list-style-type: none"> Accountmanager verbindt deze ondernemers met mogelijke subsidies, samenwerkingspartners en/of netwerken die de ondernemer verder kan helpen. Inzichtelijk maken welke drempels de gemeente kan wegnemen. 	Gemeente ondersteunt bedrijven/bedrijfscollectieven waarvan uit de plannen blijkt wat de opbrengst is van het verduurzamen. De gemeente monitort het aantal bedrijven dat is ondersteunt en rapporteert jaarlijks welke duurzaamheidsdoelstellingen hiermee zijn bereikt.	Faciliteren	Bedrijven die willen verduurzamen

2.3.2. Arbeidsmarkt, onderwijs en het bedrijfsleven

De arbeidsmarkt staat erg onder druk. Er zijn bijvoorbeeld grote tekorten aan logistieke medewerkers, vrachtwagenchauffeurs en technisch personeel maar brengt door de coronacrisis ook andere onzekerheden met zich mee. Het is belangrijk om hier gezamenlijk als regio in op te trekken om zo de vraagstukken van ondernemers te bundelen richting onderwijs, werkgeversservicepunten, werkbedrijf en sociale diensten van gemeenten (lees: team werk en inkomen). Partners hierbij zijn: lokale ondernemersverenigingen, Betuwe on Stage², individuele bedrijven, Logistics Valley, The Economic Board, VNO-NCW, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, etc.

² Betuwe on Stage verbindt vmbo scholieren met het lokale bedrijfsleven. De financiële bijdrage van de gemeente wordt niet betaald uit het Economisch Stimuleringsbudget maar uit budget voor Onderwijs Arbeidsmarkt.

Een voorbeeld van de regionale samenwerking is: De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board en de provincie Gelderland werken samen aan het thema human capital. Het doel is een toekomstbestendige arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod goed op elkaar aansluiten, zodat de (economische) potentie van onze regio ten volle wordt benut.

Opgave om iedereen mee te laten participeren

De Participatiewet heeft het doel om mensen die nu nog aan de kant staan meer kansen te geven om mee te doen in de samenleving en waar mogelijk zelf in hun levensonderhoud te voorzien. De rol van de gemeente is om deze kansen te creëren. Dat doet zij door goed aan te sluiten bij de kandidaat en bij de ondernemer die een werkplek biedt. De gemeente Overbetuwe gaat uit van de mogelijkheden die kandidaten hebben. Zij worden gefaciliteerd in hun weg naar een (betaalde) baan door passende trajecten en begeleiding op maat. Gemeente Overbetuwe heeft in 2022 het werkcentrum opgericht. Werkzoekenden krijgen in het werkcentrum hulp bij het vinden van werk. Regionaal wordt de kandidaat door het Werkgeversservicepunt Midden Gelderland naar werk bemiddeld. Maar ook lokaal liggen er kansen. Door goed samen te werken met lokale ondernemers kunnen kansen voor kwetsbare doelgroepen worden gecreëerd. De gemeente biedt deze ondernemers verschillende instrumenten en regelingen die het aantrekkelijk kunnen maken om iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

2.4 Communicatie

Op het gebied van een sterk ondernemingsklimaat heeft de gemeente alles in huis:

- Strategische ligging: vooral voor logistiek is onze ligging ideaal tussen het Rotterdamse havengebied en de doorvoer naar Ruhrgebied en Oost-Europa.
- Goede bereikbaarheid: er is een goede openbaar vervoer aansluiting en de bereikbaarheid via A15, A325, A50 en A12 is optimaal. Dit wordt de komende jaren nog beter als de A15 wordt doorgetrokken.
- Sterke werklocatie en veel voorzieningen: Overbetuwe kent goede voorzieningen op het gebied van openbaar vervoer, detailhandel, sport, toerisme en recreatie.

Overbetuwe is (te) bescheiden. Dit geldt voor de lokale ondernemers, voor de gemeente, maar ook voor de gehele regio. Met een goede profilering kunnen we nog veel positieve effecten behalen. Met een te bescheiden houding blijven Overbetuwe en de regio - ten onrechte - te onbekend. Belangrijk aandachtspunt in dit Economisch Uitvoeringsprogramma is de profilering van de kracht van ondernemend Overbetuwe en het vestigingsklimaat. Dit doen wij uiteraard in samenwerking met alle belangenpartijen in de regio.

Speerpunt 3: Sterke en vitale werklocaties

Gemeente Overbetuwe vindt het van belang dat ondernemers kunnen ondernemen op goede werklocaties. Daarom zetten wij in op sterke, vitale, toekomstbestendige en levendige werklocaties. Deze werklocaties zijn de fysieke plekken waar de ondernemer onderneemt: de plek waar de ondernemer investeert. De gemeente zet zich, samen met het Overbetuwse bedrijfsleven, in om deze omgeving zo optimaal mogelijk, in te vullen (binnen de mogelijkheden van de gemeente).

In dit speerpunt staan de concrete acties voor sterke en vitale werklocaties. In de Omgevingsvisie (zie inleiding) zijn de strategische keuzes gemaakt over hoe we omgegaan met de verdeling en inrichting van de ruimte van deze werklocaties.

De volgende werklocaties worden onderscheiden:

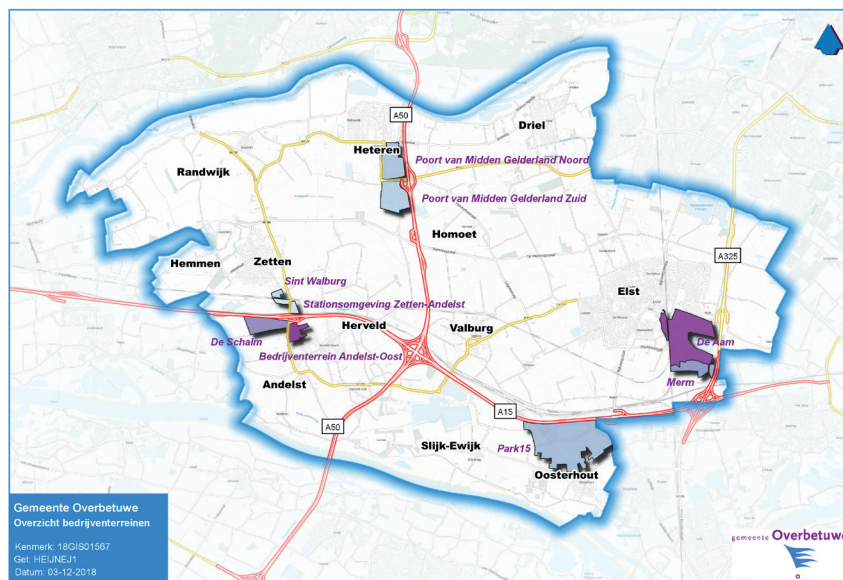
- 3.1 Bedrijventerreinen
- 3.2 Buitengebied
- 3.3 Dorpskernen

3.1 Bedrijventerreinen

In de gemeente Overbetuwe zijn acht bedrijventerreinen met ieder een eigen profiel en historie. In tabel 2 staan de belangrijkste kenmerken. De Overbetuwse bedrijventerreinen zijn zeer goed ontsloten door de snelwegen (zie figuur 1). Ondernemers zijn over het algemeen tevreden over het onderhoudsniveau van de bedrijventerreinen. Er is een veiligheidsoverleg bedrijventerreinen. In dit overleg zetten brandweer, politie, Securitas, gemeente en ondernemers zich samen in om de veiligheid op de bedrijventerreinen te verbeteren.

De bedrijventerreinen vertegenwoordigen 50% van de werkgelegenheid (ruim 12.000 arbeidsplaatsen in 2022). Dit is landelijk 30-35%. De ondernemers geven de bedrijventerreinen gemiddeld een 7,8. Landelijk is dit een 7,0. Dit is een score voor ondernemers en gemeente om trots op te zijn. De meeste bedrijventerreinen bevinden zich in de eerste levensfase. Dat betekent dat er voor de meeste bedrijventerreinen geen grote ingrepen noodzakelijk zijn. Dit betekent niet dat er niet geïnvesteerd moet worden. Blijvend investeren door ondernemers en gemeente is van belang om te zorgen dat de kwaliteit hoog blijft.

Figuur 1: Overbetuwse bedrijventerreinen

Bedrijventerrein	Plaats	Rapport-cijfer ³	Beschikbare ha. bouwgrond ⁴	Samenwerking
De Aam	Elst	7,9	0,5 ha.	Stichting Beveiliging Industrierrein De Aam
De Merm (Oost)	Elst	7,4	2,4 ha.	Stichting Beheer Bedrijventerreinpark Merm
Andelst Oost	Andelst	6,9	-	-
De Schalm	Andelst	8,4	-	Stichting Beheer Bedrijventerreinpark De Schalm
Sint Walburg/stationsgebied Zetten Andelst	Zetten/Herveld	-	-	-
Poort van Midden Gelderland Noord	Heteren	8,2	-	Stichting Beveiliging Bedrijventerrein Heteren
Poort van Midden Gelderland Zuid	Heteren	8,4	-	Stichting Beheer Bedrijventerrein PvMG Zuid
Park15	Oosterhout	-	-	Vereniging van Eigenaren Park 15

Stichting Parkmanagement Overbetuwe is op diverse bedrijventerreinen actief.

Uit het onderzoek toekomstbestendige bedrijventerreinen (zie voetnoot 5) zijn volgens de ondernemers de volgende verbeterpunten:

- Parkeerdruk;
- Digitale infrastructuur;
- Uitstraling private kavels/panden.

Regionaal beleid

In de regio zijn afspraken gemaakt over de bedrijventerreinen. Begin 2021 is een nieuw Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (RPW) voorgelegd aan de gemeenteraden. In onderstaande tabel staan de belangrijkste uitgangspunten van het RPW.

Uitgangspunten RPW (2021-2024)	<p>In het RPW staan volgende uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is tot 2030 ongeveer 120 ha. ruimte voor nieuwe bedrijfskavels in de regio Arnhem-Nijmegen. • Geen quotum lokale bedrijventerreinen. Als gemeente kunnen voldoen aan de ladder voor duurzame verstedelijking dan is er geen toets noodzakelijk van de regio. • Ruimte voor uitbreiding regionale bedrijventerreinen. • Nieuwe bedrijfsterreinen moeten uitbreiding zijn van bestaande regionale bedrijventerreinen. • Nieuwe bedrijventerreinen moet voldoen aan hogere duurzaamheidseisen
--------------------------------	--

Omgevingsvisie

³ Enquête in het kader van het onderzoek toekomstbestendige bedrijventerreinen 2019 uitgevoerd door de Stec Groep, 93 respondenten.

⁴ Stand april 2022.

De gemeente Overbetuwe heeft veel bedrijventerreinen met ieder een eigen profiel en historie. In de omgevingsvisie 2040 staat het volgende over onze bedrijventerreinen:

“...In Overbetuwe is ondernemerschap erg belangrijk. Op bedrijfsterreinen waar de werkfunctie domineert maar ook bijvoorbeeld in dorpscentra en in het buitengebied. Dit belang vraagt om goed om te gaan met veranderingen. Bijvoorbeeld economische en technologische ontwikkelingen noodzaken

hiertoe. Ondernemers hebben steeds vaker te maken met verandering die ook steeds sneller gaat. Op de twee hieronder genoemde manieren houden we hier rekening mee:

- *Basis blijvend op orde*
- *Flexibel en innovatief ondernemen...*”

In de omgevingsvisie is dit verder uiteengezet. . In 2023-2024 wordt de Omgevingsvisie geactualiseerd.

Doelstellingen en acties

De gemeente Overbetuwe zet in om de sterke en toekomstbestendige bedrijventerreinen te behouden en te versterken. Hierbij zetten wij in op de drie volgende ambities:

- hoog kwaliteitsniveau van de bedrijventerreinen;
- voldoende mogelijkheden voor doorstroming op de bedrijfsruimtemarkt;
- verduurzamen bedrijven(terreinen).

In deze paragraaf zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen en concrete acties.

Ambities/thema's	Doelstellingen	Acties
------------------	----------------	--------

Hoogwaardige bedrijventerreinen	Inzicht in de ontwikkelingen op de bedrijventerreinen (individueel en collectief)	<ul style="list-style-type: none"> Accountmanager van gemeente Overbetuwe spoort actief businesscases en investeringen op bij het bedrijfsleven. Bestuurlijk overleg met voorzitters ondernemersverenigingen op bedrijventerreinen (2x per jaar) Regulier overleg parkmanagement organisaties
	Bedrijventerreinen zijn bedoeld om "legaal" te ondernemen.	<ul style="list-style-type: none"> Veiligheidsoverleg met de bedrijventerreinen Aandacht voor ondermijnende criminaliteit Acties in het kader van de 'Week van de veiligheid'
	Ondernemerscollectieven faciliteren die een Bedrijven Investeringszone willen realiseren	<ul style="list-style-type: none"> Faciliteren bij initiatief vanuit ondernemers (bij voldoende draagvlak aan de voorkant) Subsidiemogelijkheden tot maximaal € 10.000 Initiatiefnemers worden ondersteund bij het aanvragen van subsidie bij provincie Gelderland
	Monitoren van de kwaliteit van de bedrijventerreinen	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring kwaliteit en toekomstbestendigheid van de Overbetuwse bedrijventerreinen (1x in de drie jaar)
	Onderzoeken mogelijkheden herstructurering bedrijventerreinen	<ul style="list-style-type: none"> Inventarisatie wensen en kansen voor herstructurering vastgoed op bedrijventerrein Andelst-Oost Verkenkend gesprek met ondernemers op Sint Walburg
	Aandacht en inzet voor bereikbaarheid en parkeren vanuit economisch perspectief	<ul style="list-style-type: none"> Koppeling met acties uit de Mobiliteitsvisie Overbetuwe Maatwerk leveren voor individuen en collectieve bereikbaarheids- en parkeerproblemen op de bedrijventerreinen Vrachtwagen parkeren agenderen in de regio Jaarlijkse monitoring bereikbaarheid Poort van MG Noord en Zuid samen met de provincie
Voldoende mogelijkheden doorstroming bedrijfsruimtemarkt	Verkoop en uitgifte bedrijfskavels	<ul style="list-style-type: none"> Verkoop bedrijfskavels op Merm Oost en Spoorallee Afstemming met niet-gemeentelijke bedrijfskavels
	Monitoren van de bedrijfsruimtemarkt op de bedrijventerreinen	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijkse monitoring van de bedrijfsruimtemarkt op de Overbetuwe bedrijventerreinen Indien te kort dreigt voor bedrijfsruimtemarkt vervolgstappen bepalen zodat er voldoende bedrijfskavels er blijven
	Nauwe betrokkenheid bij het opstellen van het regionaal beleid voor werklocaties	<ul style="list-style-type: none"> Ambtelijke afvaardiging in het intergemeentelijk overleg werklocaties Vorbereiding van het nieuwe RPW in 2024 door de gemeenteraad

Verduurzamen bedrijven(terreinen)	Kansen oppakken samen met bedrijfsleven om de bedrijven op de bedrijventerreinen individuele en collectief te verduurzamen	• Zie acties benoemd in paragraaf 2.3.1.
	Duurzaamheidseisen toepassen bij ontwikkeling van nieuwe bedrijfskavels	• Input uit het onderzoek toekomstbestendige bedrijventerreinen over een hoger ambitieniveau op basis NEXT-economy voor nieuwe bedrijventerreinen

3.2 Buitengebied

Een groot buitengebied is kenmerkend voor de gemeente Overbetuwe, met circa 240 agrarische bedrijven. Daarnaast zijn er zeer veel andere bedrijven actief:

- Bedrijven aan huis (zzp'ers)
- Evenementenbedrijven
- Horeca
- Loonwerkers
- Aannemers
- Bouwmaterialen
- Etc.

Ondernemers in het buitengebied zijn tevreden over hun bereikbaarheid en de uitstraling van het buitengebied. In de enquête voor het Economisch Uitvoeringsprogramma 2015-2018⁵ werden de volgende aandachtspunten benoemd door ondernemers:

- Bereikbaarheid openbaar vervoer;
- Slechte digitale infrastructuur (dit is opgepakt door de markt);
- Uitstraling door leegstaande panden.

Uit de contacten met ondernemers en vertegenwoordigers van de agrarische sector blijken dit nog steeds belangrijke aandachtspunten te zijn.

In het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 is opgenomen om een toekomstverkenning te houden onder alle agrarische bedrijven. Vanwege de vitale functie van de agrarische sector in het buitengebied, is het voor de gemeente Overbetuwe van belang om in beeld te krijgen wat er precies speelt in onze agrarische sector. Wat zijn de toekomstplannen? De input van de toekomstverkenning wordt o.a. gebruikt voor de herziening van het functieveranderingsbeleid. De toekomstverkenning wordt uitgevoerd in 2023.

Omgevingsvisie

De gemeente Overbetuwe heeft een groot buitengebied met veel agrarische bedrijven en andere gebruikers. In de omgevingsvisie staat het volgende over ondernemen in het buitengebied:

“...Agrarisch gebruik is een belangrijke en karakteristieke functie in het buitengebied. In de loop der jaren hebben zich soms andere functies gevestigd in het landelijk gebied. Omgaan met trends zoals digitalisering, verstedelijking en klimaatverandering zijn uitdagingen die het buitengebied in beweging brengen. Maar ook de schaalvergroting die enerzijds leidt tot grotere agrarische bedrij-

⁵ Onderzoek door de gemeente Overbetuwe in 2015 onder ruim 1.800 ondernemers, 350 respondenten.

ven en anderzijds zorgt voor meer stoppende boeren. Om alle belangen een plek te kunnen geven, moeten we meer durven te differentiëren. Op die manier werken we aan een vitaal buitengebied met meer en betere kansen om passende functies een plek te geven. ...”

In de omgevingsvisie wordt dit verder uiteengezet. In 2023-2024 wordt de Omgevingsvisie geactualiseerd.

Doelstellingen en acties

De gemeente Overbetuwe zet zich in om het vestigingsgebied voor de agrarische sector in het buitengebied te versterken:

- Ondersteuning van het (agrarische) ondernemerschap in het buitengebied
- Verduurzamen bedrijven in het buitengebied

In deze paragraaf zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen en concrete acties.

Ambities/thema's	Doelstellingen	Acties
Ondersteuning van het (agrarische) ondernemerschap in het buitengebied	Inzicht wat er speelt in het buitengebied	<ul style="list-style-type: none"> • Toekomstverkenning agrarische bedrijven • Accountmanager van gemeente Overbetuwe spoort actief businesscases en investeringen op bij het bedrijfsleven. • Bestuurlijke overleggen met LTO Noord afdeling Betuwe Oost
	Versterken samenwerking tussen alle partners op gebied van veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Keurmerk Veilig buitengebied (kosten worden betaald vanuit budget integrale veiligheid) • Aandacht voor ondermijning • Acties in het kader van de 'Week van de veiligheid'
	Kennismaking met de agrarische sector	<ul style="list-style-type: none"> • Stages bij de agrarische sector door college van B&W en ambtenaren
	Inzicht maken van regelingen voor de agrarische sector	<ul style="list-style-type: none"> • Rood-voor-Rood regeling en ruimte voor (neven) activiteiten beschikbaar op de website
	Samenwerking met het Glastuinpact	<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemer aan het Glastuinbouwpact (bestuurlijk en ambtelijk)
	Samenwerking met het Laanboompact	<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemer aan het laanboompact (bestuurlijk en ambtelijk) • Apart budget van € 5.000 per jaar beschikbaar.
Verduurzamen bedrijven in het buitengebied	Kansen oppakken samen met bedrijfsleven om de bedrijven in het buitengebied individueel en collectief te verduurzamen	<ul style="list-style-type: none"> • Zie acties benoemd in paragraaf 2.3.1.

3.3 Winkelgebieden/centra

Winkels, horeca en dienstverleners zijn belangrijke voorzieningen voor dorpskernen. Uit onderzoek in de regio Arnhem-Nijmegen uit 2016 blijkt dat consumenten zeer positief zijn over de winkelgebieden in Overbetuwe (in 2023 wordt er door de provincie Gelderland een nieuw koopstromenonderzoek uitgevoerd). Op alle indicatoren scoort Overbetuwe hoger dan de regio. Uiteraard zijn er verschillen binnen Overbetuwe. Zo scoort de aanwezigheid van horeca gemiddeld een 6,7 en is deze score in het centrum van Elst is een 7,8. In tabel 3 staan de kenmerken van de winkelgebieden in Overbetuwe.

Tabel 3: Kenmerken winkelgebieden Overbetuwe

Winkelgebied	Coalitieprogramma (voorzieningsniveau)	Aantal winkels	Winkelvloeroppervlakte in m2	Detailhandelsbestedingen	Beoordeling door consumenten
Elst	Deze kern heeft een aantrekkelijke en sterke positie in het hart van het stedelijke groeigebied.	96	20.008	€ 112 mln. Groei van 49% t.o.v. 2009	8,1
Zetten	Deze kernen zijn in staat de belangrijkste dagelijkse behoeften van hun inwoners binnen de dorpsgrenzen in te vullen.	46	10.037	€ 38 mln. Groei van 15% t.o.v. 2009	7,8
Heteren		7	1.343	€ 7 mln.	6,0
Herveld-Andelst		6	1.382	€ 6 mln.	Niet apart onderzocht
Driel	Voor deze kernen moeten we kiezen tussen een gecontroleerde, beperkte groei om de levendigheid van het dorp te bewaken en tegelijkertijd het karakter van het dorp te bewaren. Hierbij moeten we evenwicht zoeken tussen inbreiding en uitbreiding.	9	1.203	€ 5 mln.	Niet apart onderzocht
Hemmen, Randwijk, Indoornik, Slijk-Ewijk, Homoet, Valburg, en Oosterhout		<i>Geen gegevens in het koopstroomonderzoek 2016 over deze winkelgebieden/dorpskernen.</i>			

Uit onderzoek van provincie Gelderland uit 2022 blijkt:

- Alleen in Zetten (13%) is sprake van leegstand in het centrum dat hoger ligt dan het gemiddelde in de provincie Gelderland (8%). De leegstand in Elst is 4%.
- De internetgevoeligheid van de centra in Overbetuwe (tussen 7 en 9%) laag is.

In de enquête voor het Economisch Uitvoeringsprogramma⁶ in 2015 werden de volgende aandachtspunten benoemd door ondernemers:

- Uitstraling door leegstaande panden;
- Overlast door laden en lossen;
- Bereikbaarheid en voldoende parkeergelegenheid.

Uit de contacten met ondernemers en winkeliersverenigingen blijven dit nog steeds belangrijke aandachtspunten. Daarnaast wordt ook het belang van samenwerking om het winkelgebied te versterken vaak genoemd.

⁶ Onderzoek door de gemeente Overbetuwe in 2015 onder ruim 1.800 ondernemers, 350 respondenten.

Regionaal beleid

Het uitgangspunt voor reguliere detailhandel zoals opgenomen in het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024 is:

- Het in stand houden en versterken van een evenwichtige en duurzame regionale detailhandelsstructuur met een zo compleet mogelijk voorzieningenpakket voor de consument én perspectief voor ondernemers/marktpartijen, zodat zij kunnen en willen investeren in vernieuwing;
- Het beschermen van de vitaliteit van binnensteden, dorpen en wijkcentra: perifere ontwikkelingen mogen niet concurreren met de reguliere detailhandel. Uitgangspunt is dat detailhandelsontwikkelingen in de centra een plek dienen te krijgen als ze ruimtelijk (qua volume en veiligheid) inpasbaar zijn.
- Het bereiken van een kwantitatief en kwalitatief evenwicht tot het jaar 2025. Overaanbod moet worden teruggedrongen, waarbij keuzen nodig zijn met betrekking tot de zachte en harde planvoorraad en onbenutte bestemmingsplancapaciteit.
- Gezien de beperkte uitbreidingsbehoefte focus op versterking van bestaande concentraties en het voorkomen van versnippering van het aanbod.

Omgevingsvisie

De gemeente Overbetuwe heeft elf dorpskernen met ieder een eigen profiel en historie. In de Omgevingsvisie staat onder andere het volgende over onze winkelgebieden:

“...Wij willen de kwaliteit van bestaande winkelgebieden hoog houden door detailhandel verder te clusteren. En daar de aantrekkelijkheid vergroten door combinaties te maken met bijvoorbeeld beleving, horeca en recreatie...”

“...Buiten de huidige winkelgebieden is (nieuwe) detailhandel niet (meer) mogelijk. Met uitzondering van nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven in het buitengebied en grootschalige detailhandel die niet passend is in de winkelgebieden...”

In de omgevingsvisie is dit verder uiteengezet. In 2023-2024 wordt de Omgevingsvisie geactualiseerd.

Doelstellingen en acties

De gemeente Overbetuwe zet in om de economische vitaliteit voor dorpskernen te versterken:

- hoog kwaliteitsniveau van de centra/winkelgebieden;
- professionaliseren winkelcollectieven;
- verduurzamen bedrijven in de centra.

In deze paragraaf zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen en concrete acties.

Ambities/thema's	Doelstellingen	Acties
Hoog kwaliteitsniveau van de centra/winkelgebieden	Inzicht wat er speelt in de winkelgebieden	<ul style="list-style-type: none"> Regulier contact accountmanager bedrijven Bestuurlijke overleg met de voorzitters ondernemersverenigingen in winkelgebieden/kernen (2x per jaar).
	Versterken samenwerking tussen alle partners op gebied van veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> Keurmerk Veilig Ondernemen centrum Elst (budget komt vanuit integrale veiligheid) Acties in het kader van de 'Week van de veiligheid'.
	Inzicht (toekomstige) leegstandsproblematiek	<ul style="list-style-type: none"> Monitoren van de leegstand in de winkelgebieden/centra.
	Realisatie van concrete projecten in samenwerking met ondernemerscollectieven	<ul style="list-style-type: none"> Subsidiemogelijkheden vanuit Rijk en provincie Actieve betrokkenheid vanuit medewerkers economische zaken en accountmanager bedrijven. Subsidiemogelijkheden vanuit het Economisch Stimuleringsbudget.
Professionaliseren winkelcollectieven	Faciliteren Bedrijven Investeringszone	<ul style="list-style-type: none"> Faciliteren bij initiatief vanuit ondernemers (bij voldoende draagvlak aan de voorkant) Subsidieregeling maximaal € 10.000. Bij het verlengen van de BIZ maximaal € 5.000.
	Aandacht kleinere winkelgebieden	<ul style="list-style-type: none"> Gesprekken met ondernemers in de kleinere winkelgebieden met als doel ophalen wat de belangrijkste opgaven zijn.
Verduurzamen bedrijven in de centra/winkelgebieden	Kansen oppakken samen met bedrijfsleven om de bedrijven in de winkelgebieden individueel en collectief te verduurzamen	<ul style="list-style-type: none"> Zie acties benoemd in paragraaf 2.3.1.

Dorpsstraat 67
6661 EH Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
telefoon 14 0481

info@overbetuwe.nl
www.overbetuwe.nl

gemeente **Overbetuwe**

